

ZAKON

**O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA BROJ 167 O BEZBJEDNOSTI I
ZDRAVLJU U GRAĐEVINARSTVU**

Član 1

Potvrđuje se Konvencija Međunarodne organizacije rada o bezbjednosti i zdravlju u građevinarstvu, usvojena u Ženevi, 20. juna 1988. godine, u originalu na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2

Tekst Konvencije iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik, glasi:

C167 SAFETY AND HEALTH IN CONSTRUCTION CONVENTION

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Seventy-fifth Session on 1 June 1988, and

Noting the relevant international labour Conventions and Recommendations and, in particular, the Safety Provisions (Building) Convention and Recommendation, 1937, the Co-operation in Accident Prevention (Building) Recommendation, 1937, the Radiation Protection Convention and Recommendation, 1960, the Guarding of Machinery Convention and Recommendation, 1963, the Maximum Weight Convention and Recommendation, 1967, the Occupational Cancer Convention and Recommendation, 1974, the Working Environment (Air Pollution, Noise and Vibration) Convention and Recommendation, 1977, the Occupational Safety and Health Convention and Recommendation, 1981, the Occupational Health Services Convention and Recommendation, 1985, the Asbestos Convention and Recommendation, 1986, and the list of occupational diseases as revised in 1980 appended to the Employment Injury Benefits Convention, 1964, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to safety and health in construction, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention revising the Safety Provisions (Building) Convention, 1937,

adopts this twentieth day of June of the year one thousand nine hundred and eighty-eight the following Convention, which may be cited as the Safety and Health in Construction Convention, 1988:

I. SCOPE AND DEFINITIONS

Article 1

1. This Convention applies to all construction activities, namely building, civil engineering, and erection and dismantling work, including any process, operation or transport on a construction site, from the preparation of the site to the completion of the project.

2. A Member ratifying this Convention may, after consultation with the most representative organisations of employers and workers concerned, where they exist, exclude from the application of the Convention, or certain provisions thereof, particular branches of economic activity or particular undertakings in respect of which special problems of a substantial nature arise, on condition that a safe and healthy working environment is maintained.

3. This Convention also applies to such self-employed persons as may be specified by national laws or regulations.

Article 2

For the purpose of this Convention:

(a) The term construction covers:

(i) building, including excavation and the construction, structural alteration, renovation, repair, maintenance (including cleaning and painting) and demolition of all types of buildings or structures;

(ii) civil engineering, including excavation and the construction, structural alteration, repair, maintenance and demolition of, for example, airports, docks, harbours, inland waterways, dams, river and avalanche and sea defence works, roads and highways, railways, bridges, tunnels, viaducts and works related to the provision of services such as communications, drainage, sewerage, water and energy supplies;

(iii) the erection and dismantling of prefabricated buildings and structures, as well as the manufacturing of prefabricated elements on the construction site;

(b) the term construction site means any

site at which any of the processes or operations described in subparagraph (a) above are carried on;

(c) the term workplace means all places where workers need to be or to go by reason of their work and which are under the control of an employer as defined in subparagraph (e) below;

(d) the term worker means any person engaged in construction;

(e) the term employer means:

(i) any physical or legal person who employs one or more workers on a construction site; and

(ii) as the context requires, the principal contractor, the contractor or the subcontractor;

(f) the term competent person means a person possessing adequate qualifications, such as suitable training and sufficient knowledge, experience and skill for the safe performance of the specific work. The competent authorities may define appropriate criteria for the designation of such persons and may determine the duties to be assigned to them;

(g) the term scaffold means any temporary structure, fixed, suspended or mobile, and its supporting components which is used for supporting workers and materials or to gain access to any such structure, and which is not a "lifting appliance" as defined in subparagraph (h) below;

(h) the term lifting appliance means any stationary or mobile appliance used for raising or lowering persons or loads;

(i) the term lifting gear means any gear or tackle by means of which a load can be attached to a lifting appliance but which does not form an integral part of the appliance or load.

II. GENERAL PROVISIONS

Article 3

The most representative organisations of employers and workers concerned shall be consulted on the measures to be taken to give effect to the provisions of this Convention.

Article 4

Each Member which ratifies this Convention undertakes that it will, on the basis of an assessment of the safety and health hazards involved, adopt and maintain in force laws or regulations which ensure the application of the provisions of the Convention.

Article 5

1. The laws and regulations adopted in pursuance of Article 4 above may provide for their practical application through technical standards or codes of practice, or by other appropriate methods consistent with national conditions and practice.

2. In giving effect to Article 4 above and to paragraph 1 of this Article, each Member shall have due regard to the relevant standards adopted by recognised international organisations in the field of standardisation.

Article 6

Measures shall be taken to ensure that there is co-operation between employers and workers, in accordance with arrangements to be defined by national laws or regulations, in order to promote safety and health at construction sites.

Article 7

National laws or regulations shall require that employers and self-employed persons have a duty to comply with the prescribed safety and health measures at the workplace.

Article 8

1. Whenever two or more employers undertake activities simultaneously at one construction site-

(a) the principal contractor, or other person or body with actual control over or primary responsibility for overall construction site activities, shall be responsible for co-ordinating the prescribed safety and health measures and, in so far as is compatible with national laws and regulations, for ensuring compliance with such measures;

(b) in so far as is compatible with national laws and regulations, where the principal contractor, or other person or body with actual control over or primary responsibility for overall construction site activities, is not present at the site, he shall nominate a competent person or body at the site with the authority and means necessary to ensure on his behalf co-ordination and compliance with the measures, as foreseen in subparagraph (a) above;

(c) each employer shall remain responsible for the application of the prescribed measures in respect of the workers placed under his authority.

2. Whenever employers or self-employed persons undertake activities simultaneously at one construction site they shall have the duty to co-operate in the application of the prescribed safety and health measures, as may be specified by national laws or regulations.

Article 9

Those concerned with the design and planning of a construction project shall take into account the safety and health of the construction workers in accordance with national laws, regulations and practice.

Article 10

National laws or regulations shall provide that workers shall have the right and the duty at any workplace to participate in ensuring safe working conditions to the extent of their control over the

equipment and methods of work and to express views on the working procedures adopted as they may affect safety and health.

Article 11

National laws or regulations shall provide that workers shall have the duty to-

- (a) co-operate as closely as possible with their employer in the application of the prescribed safety and health measures;
- (b) take reasonable care for their own safety and health and that of other persons who may be affected by their acts or omissions at work;
- (c) use facilities placed at their disposal and not misuse anything provided for their own protection or the protection of others;
- (d) report forthwith to their immediate supervisor, and to the workers' safety representative where one exists, any situation which they believe could present a risk, and which they cannot properly deal with themselves;
- (e) comply with the prescribed safety and health measures.

Article 12

1. National laws or regulations shall provide that a worker shall have the right to remove himself from danger when he has good reason to believe that there is an imminent and serious danger to his safety or health, and the duty so to inform his supervisor immediately.
2. Where there is an imminent danger to the safety of workers the employer shall take immediate steps to stop the operation and evacuate workers as appropriate.

III. PREVENTIVE AND PROTECTIVE MEASURES

Article 13

SAFETY OF WORKPLACES

1. All appropriate precautions shall be taken to ensure that all workplaces are safe and without risk of injury to the safety and health of workers.
2. Safe means of access to and egress from all workplaces shall be provided and maintained, and indicated where appropriate.
3. All appropriate precautions shall be taken to protect persons present at or in the vicinity of a construction site from all risks which may arise from such site.

Article 14

SCAFFOLDS AND LADDERS

1. Where work cannot safely be done on or from the ground or from part of a building or other permanent structure, a safe and suitable scaffold shall be provided and maintained, or other equally safe and suitable provision shall be made.
2. In the absence of alternative safe means of access to elevated working places, suitable and sound ladders shall be provided. They shall be properly secured against inadvertent movement.
3. All scaffolds and ladders shall be constructed and used in accordance with national laws and regulations.
4. Scaffolds shall be inspected by a competent person in such cases and at such times as shall be prescribed by national laws or regulations.

Article 15

LIFTING APPLIANCES AND GEAR

1. Every lifting appliance and item of lifting gear, including their constituent elements, attachments, anchorages and supports, shall-
 - (a) be of good design and construction, sound material and adequate strength for the purpose for which they are used;
 - (b) be properly installed and used;
 - (c) be maintained in good working order;
 - (d) be examined and tested by a competent person at such times and in such cases as shall be prescribed by national laws or regulations; the results of these examinations and tests shall be recorded;
 - (e) be operated by workers who have received appropriate training in accordance with national laws and regulations.
2. No person shall be raised, lowered or carried by a lifting appliance unless it is constructed, installed and used for that purpose in accordance with national laws and regulations, except in an emergency situation in which serious personal injury or fatality may occur, and for which the lifting appliance can be safely used.

Article 16

TRANSPORT, EARTH-MOVING AND MATERIALS-HANDLING EQUIPMENT

1. All vehicles and earth-moving or materials-handling equipment shall-

- (a) be of good design and construction taking into account as far as possible ergonomic principles;
- (b) be maintained in good working order;
- (c) be properly used;
- (d) be operated by workers who have received appropriate training in accordance with national laws and regulations.

2. On all construction sites on which vehicles, earth-moving or materials-handling equipment are used-

- (a) safe and suitable access ways shall be provided for them; and
- (b) traffic shall be so organised and controlled as to secure their safe operation.

Article 17

PLANT, MACHINERY, EQUIPMENT AND HAND TOOLS

1. Plant, machinery and equipment, including hand tools, both manual and power driven, shall-

- (a) be of good design and construction, taking into account as far as possible ergonomic principles;
- (b) be maintained in good working order;
- (c) be used only for work for which they have been designed unless a use outside the initial design purposes has been assessed by a competent person who has concluded that such use is safe;
- (d) be operated by workers who have received appropriate training.

2. Adequate instructions for safe use shall be provided where appropriate by the manufacturer or the employer, in a form understood by the users.

3. Pressure plant and equipment shall be examined and tested by a competent person in cases and at times prescribed by national laws or regulations.

Article 18

WORK AT HEIGHTS INCLUDING ROOFWORK

1. Where necessary to guard against danger, or where the height of a structure or its slope exceeds that prescribed by national laws or regulations, preventive measures shall be taken against the fall of workers and tools or other objects or materials.

2. Where workers are required to work on or near roofs or other places covered with fragile material, through which they are liable to fall, preventive measures shall be taken against their inadvertently stepping on or falling through the fragile material.

Article 19

EXCAVATIONS, SHAFTS, EARTHWORKS, UNDERGROUND WORKS AND TUNNELS

Adequate precautions shall be taken in any excavation, shaft, earthworks, underground works or tunnel-

(a) by suitable shoring or otherwise to guard against danger to workers from a fall or dislodgement of earth, rock or other material;

(b) to guard against dangers arising from the fall of persons, materials or objects or the inrush of water into the excavation, shaft, earthworks, underground works or tunnel;

(c) to secure adequate ventilation at every workplace so as to maintain an atmosphere fit for respiration and to limit any fumes, gases, vapours, dust or other impurities to levels which are not dangerous or injurious to health and are within limits laid down by national laws or regulations;

(d) to enable the workers to reach safety in the event of fire, or an inrush of water or material;

(e) to avoid risk to workers arising from possible underground dangers such as the circulation of fluids or the presence of pockets of gas, by undertaking appropriate investigations to locate them.

Article 20

COFFERDAMS AND CAISSONS

1. Every cofferdam and caisson shall be-

(a) of good construction and suitable and sound material and of adequate strength;

(b) provided with adequate means for workers to reach safety in the event of an inrush of water or material.

2. The construction, positioning, modification or dismantling of a cofferdam or caisson shall take place only under the immediate supervision of a competent person.

3. Every cofferdam and caisson shall be inspected by a competent person at prescribed intervals.

Article 21

WORK IN COMPRESSED AIR

1. Work in compressed air shall be carried out only in accordance with measures prescribed by national laws or regulations.
2. Work in compressed air shall be carried out only by workers whose physical aptitude for such work has been established by a medical examination and when a competent person is present to supervise the conduct of the operations.

Article 22

STRUCTURAL FRAMES AND FORMWORK

1. The erection of structural frames and components, formwork, falsework and shoring shall be carried out only under the supervision of a competent person.
2. Adequate precautions shall be taken to guard against danger to workers arising from any temporary state of weakness or instability of a structure.
3. Formwork, falsework and shoring shall be so designed, constructed and maintained that it will safely support all loads that may be imposed on it.

Article 23

WORK OVER WATER

Where work is done over or in close proximity to water there shall be adequate provision for-

- (a) preventing workers from falling into water;
- (b) the rescue of workers in danger of drowning;
- (c) safe and sufficient transport.

Article 24

DEMOLITION

When the demolition of any building or structure might present danger to workers or to the public-

- (a) appropriate precautions, methods and procedures shall be adopted, including those for the disposal of waste or residues, in accordance with national laws or regulations;
- (b) the work shall be planned and undertaken only under the supervision of a competent person.

Article 25

LIGHTING

Adequate and suitable lighting, including portable lighting where appropriate, shall be provided at every workplace and any other place on the construction site where a worker may have to pass.

Article 26

ELECTRICITY

1. All electrical equipment and installations shall be constructed, installed and maintained by a competent person, and so used as to guard against danger.
2. Before construction is commenced and during the progress thereof adequate steps shall be taken to ascertain the presence of and to guard against danger to workers from any live electrical cable or apparatus which is under, over or on the site.
3. The laying and maintenance of electrical cables and apparatus on construction sites shall be governed by the technical rules and standards applied at the national level.

Article 27

EXPLOSIVES

Explosives shall not be stored, transported, handled or used except-

- (a) under conditions prescribed by national laws or regulations; and
- (b) by a competent person, who shall take such steps as are necessary to ensure that workers and other persons are not exposed to risk of injury.

Article 28

HEALTH HAZARDS

1. Where a worker is liable to be exposed to any chemical, physical or biological hazard to such an extent as is liable to be dangerous to health, appropriate preventive measures shall be taken against such exposure.
2. The preventive measures referred to in paragraph 1 above shall comprise-
 - (a) the replacement of hazardous substances by harmless or less hazardous substances wherever possible; or
 - (b) technical measures applied to the plant, machinery, equipment or process; or
 - (c) where it is not possible to comply with subparagraphs (a) or (b) above, other effective measures, including the use of personal protective equipment and protective clothing.
3. Where workers are required to enter any area in which a toxic or harmful substance may be present, or in which there may be an oxygen deficiency, or a flammable atmosphere, adequate measures shall be taken to guard against danger.
4. Waste shall not be destroyed or otherwise disposed of on a construction site in a manner which is liable to be injurious to health.

Article 29

FIRE PRECAUTIONS

1. The employer shall take all appropriate measures to-

- (a) avoid the risk of fire;
- (b) combat quickly and efficiently any outbreak of fire;
- (c) bring about a quick and safe evacuation of persons.

2. Sufficient and suitable storage shall be provided for flammable liquids, solids and gases.

Article 30

PERSONAL PROTECTIVE EQUIPMENT AND PROTECTIVE CLOTHING

1. Where adequate protection against risk of accident or injury to health, including exposure to adverse conditions, cannot be ensured by other means, suitable personal protective equipment and protective clothing, having regard to the type of work and risks, shall be provided and maintained by the employer, without cost to the workers, as may be prescribed by national laws or regulations.

2. The employer shall provide the workers with the appropriate means to enable them to use the individual protective equipment, and shall ensure its proper use.

3. Protective equipment and protective clothing shall comply with standards set by the competent authority taking into account as far as possible ergonomic principles.

4. Workers shall be required to make proper use of and to take good care of the personal protective equipment and protective clothing provided for their use.

Article 31

FIRST AID

The employer shall be responsible for ensuring that first aid, including trained personnel, is available at all times. Arrangements shall be made for ensuring the removal for medical attention of workers who have suffered an accident or sudden illness.

Article 32

WELFARE

1. At or within reasonable access of every construction site an adequate supply of wholesome drinking water shall be provided.

2. At or within reasonable access of every construction site, the following facilities shall, depending on the number of workers and the duration of the work, be provided and maintained-

- (a) sanitary and washing facilities;
- (b) facilities for changing and for the storage and drying of clothing;
- (c) accommodation for taking meals and for taking shelter during interruption of work due to adverse weather conditions.

3. Men and women workers should be provided with separate sanitary and washing facilities.

Article 33

INFORMATION AND TRAINING

Workers shall be adequately and suitably-

- (a) informed of potential safety and health hazards to which they may be exposed at their workplace;
- (b) instructed and trained in the measures available for the prevention and control of, and protection against, those hazards.

Article 34

REPORTING OF ACCIDENTS AND DISEASES

National laws or regulations shall provide for the reporting to the competent authority within a prescribed time of occupational accidents and diseases.

IV. IMPLEMENTATION

Article 35

Each Member shall-

- (a) take all necessary measures, including the provision of appropriate penalties and corrective measures, to ensure the effective enforcement of the provisions of the Convention;
- (b) provide appropriate inspection services to supervise the application of the measures to be taken in pursuance of the Convention and provide these services with the resources necessary for the accomplishment of their task, or satisfy itself that appropriate inspection is carried out.

V. FINAL PROVISIONS

Article 36

This Convention revises the Safety Provisions (Building) Convention, 1937.

Article 37

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 38

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.
2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.
3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 39

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.
2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 40

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.
2. When notifying the members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 41

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 42

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 43

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides-

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 39 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 44

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

KONVENCIJA O BEZBJEDNOSTI I ZDRAVLJU U GRAĐEVINARSTVU BROJ 167

Opšta konferencija Međunarodne organizacije rada, sazvana u Ženevi od strane Upravljačkog odbora Međunarodne kancelarije rada, koja se sastala na svom sedamdeset i petom zasijedanju dana 1. juna 1988. godine;

Imajući u vidu odgovarajuće međunarodne Konvencije i preporuke, posebno, Konvenciju i Preporuku o propisima o bezbjednosti (visokogradnja), 1937; Preporuku o saradnji na sprječavanju nesreća (visokogradnja), 1937; Konvenciju i Preporuku o zaštiti od radijacija, 1960; Konvenciju i Preporuku o zaštiti mašina, 1963; Konvenciju i Preporuku o maksimalnoj težini, 1967; Konvenciju i Preporuku o raku koji nastaje kao posljedica uslova rada u nekim zanimanjima, 1974; Konvenciju i Preporuku o radnoj sredini (zagađenje vazduha, buka i vibracije), 1977; Konvenciju i Preporuku o bezbjednosti i zdravlju radnika, 1981; Konvenciju i Preporuku o službama medicine rada, 1985; Konvenciju i Preporuku o azbestu, 1986 i spisak profesionalnih oboljenja onakav kakav je revidiran 1980. i priložen Konvenciji o davanjima u slučajevima nesreća na radu i profesionalnih oboljenja, 1964.

Nakon odluke da se usvoje razni prijedlozi vezani za bezbjednost i zdravlje u građevinarstvu, pitanje koje čini četvrtu tačku dnevnog reda zasijedanja;

Nakon odluke da će ovi prijedlozi poprimiti oblik međunarodne Konvencije, kojom se revidira Konvencija o propisima o bezbjednosti (visokogradnja), 1937, usvaja dana 20. juna 1988. Godine, Konvenciju koja će se zvati Konvencija o bezbjednosti i zdravlju u građevinarstvu, 1988. (u daljem tekstu: Konvencija).

I. POLJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Član 1.

1. Konvencija se primjenjuje na sve aktivnosti u građevinarstvu, to jest na visokogradnju, niskogradnju, montažu i demontažu, uključujući i svaki postupak, radnju ili transport na gradilištu, od pripreme terena do okončanja projekta.

2. Članica koja ratifikuje Konvenciju može, nakon konsultacije sa zainteresovanim reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, tamo gdje one postoje, da isključi iz primjene Konvencije ili iz nekih njenih odredbi određene grane privredne djelatnosti ili određene poslove u pogledu kojih se javljaju posebni problemi od izvjesnog značaja, pod uslovom da u njima bude osigurana bezbjedna i zdrava radna sredina.

3. Konvencija se primjenjuje i na samozaposlene koje bi kao takve moglo da odredi nacionalno zakonodavstvo.

Član 2.

U cilju Konvencije:

a) izraz "građevinarstvo" pokriva;

i) visokogradnju, uključujući i iskopavanja i gradnju, promjenu struktura, renoviranje, popravku i održavanje (uključujući i rad na čišćenju i bojenju), kao i rušenje svih vrsta zgrada ili objekata;

ii) niskogradnju, uključujući i iskopavanja i gradnju, promjenu struktura, popravku, održavanje i rušenje objekata kao što su aerodromi, pristaništa, lučka postrojenja, unutrašnji vodeni putevi, brane, objekti za pregrađivanje vodenih tokova i priobalnog dijela ili za zaštitu od bujica, putevi i autoputevi, željeznice, mostovi, tuneli, vijadukti i ostali javni objekti koji služe za saobraćaj, drenažu, sakupljanje otpadnih voda i distribuciju vode i energije;

iii) montažu i demontažu zgrada i montažnih objekata, kao i izradu montažnih elemenata na gradilištu;

b) izraz "gradilište" označava svako gradilište na kojem se odvija bilo koji od radova ili poslova opisanih u gore navedenoj tački a);

c) izraz "radna sredina" označava sva mjesta na kojima radnici treba da se okupe ili na koja treba da odu zbog svog posla i koja su stavljena pod kontrolu poslodavca u smislu dolje navedene tačke e);

d) izraz "radnik" označava svako lice zaposleno u građevinarstvu;

e) izraz "poslodavac" označava;

i) svako fizičko ili pravno lice koje zapošljava jednog ili više radnika na gradilištu i

ii) u zavisnosti od konteksta, bilo glavnog preduzimača, preduzimača ili podizvođača;

f) izraz "nadležno lice" označava lice koje posjeduje dovoljne kvalifikacije kao što su odgovarajuće stručno obrazovanje i znanje, iskustvo i sposobnost da bezbjedno izvršava utvrđene zadatke. Nadležni organi mogu da utvrde odgovarajuće kriterijume za određivanje ovih lica i tačno utvrđivanje njihovih zadataka;

g) izraz "skela" označava svaku privremenu građevinsku konstrukciju, nepokretnu, viseću ili pokretnu, kao i armaturu koja je drži i služi kao postolje radnicima i materijalima ili omogućava da se priđe takvoj građevinskoj konstrukciji, osim dizalica u smislu dolje navedene tačke ž);

h) izraz "dizalica" označava svaki nepokretan ili pokretan uređaj koji služi da podiže ili spušta ljude ili terete;

i) izraz "pomoćna oprema za dizanje" označava svaki uređaj pomoću kojeg se teret može učvrstiti za dizalicu, ali koji ne čini sastavni dio dizalice ili tereta.

II. OPŠTE ODREDBE

Član 3.

Zainteresovane reprezentativne organizacije poslodavaca i radnika treba da budu konsultovane po pitanju mjera koje treba da se preduzmu kako bi stupile na snagu odredbe ove Konvencije.

Član 4.

Svaka članica koja ratifikuje Konvenciju mora da se obaveže da će, na bazi procjene opasnosti koje postoje u pogledu bezbjednosti i zdravlja, usvojiti i zadržati na snazi zakonodavstvo koje obezbjeđuje primjenu odredbi sadržanih u Konvenciji.

Član 5.

1. Zakonodavstvo usvojeno u skladu s gore navedenim članom 4. može da predvidi da će se ono primjenjivati u praksi preko tehničkih standarda ili zbirke praktičnih uputstava ili putem drugih odgovarajućih načina koji su u skladu sa nacionalnim uslovima i praksom.

2. Stupanjem na snagu člana 4. i gore navedenog stava 1. svaka članica treba po svim propisima da vodi računa o standardima koje su u ovoj oblasti usvojile međunarodne organizacije priznate u oblasti standardizacije.

Član 6.

Biće donijete mjere kako bi se obezbijedila, prema modalitetima koje treba da utvrdi nacionalno zakonodavstvo, saradnja između poslodavaca i radnika radi osiguranja bezbjednijih i zdravijih uslova rada na gradilištima.

Član 7.

Nacionalno zakonodavstvo će tačno naznačiti da poslodavci i samozaposleni moraju da se pridržavaju mjera koje su propisane u oblasti bezbjednosti i zdravlja u radnim sredinama.

Član 8.

1. Uvijek kada dva ili više poslodavaca istovremeno započnu radove na gradilištu:

a) Glavni preduzimač ili svako drugo lice ili organ koji vrši stvarnu kontrolu ili snosi glavnu odgovornost za sve što se radi na gradilištu, biće dužan da usklađuje propisane mjere u oblasti bezbjednosti i zdravlja i da obezbijedi njihovo poštovanje ukoliko je to saglasno s nacionalnim zakonodavstvom.

b) Kada glavni preduzimač ili lice ili organ koji vrši stvarnu kontrolu ili snosi glavnu odgovornost za sve što se radi na gradilištu nije na njemu prisutan, on mora da, ukoliko je to saglasno s nacionalnim zakonodavstvom, odredi lice ili nadležni organ na licu mjesta koji ima nadležnost i neophodna sredstva da obezbijedi, u njihovo ime, usklađivanje i primjenu mjera predviđenih u gore navedenoj tački a).

c) Svaki poslodavac biće i dalje odgovoran za primjenu propisanih mjera kada je riječ o radnicima koji su stavljeni pod njegovu nadležnost.

2. Uvijek kada poslodavci ili samozaposleni istovremeno otpočnu sa radovima na gradilištu, imaju obavezu da sarađuju u primjeni propisanih bezbjednosnih i zdravstvenih mjera, kako je to predviđeno nacionalnim zakonodavstvom.

Član 9.

Lica odgovorna za sastavljanje i planiranje građevinskog projekta vodiće računa o bezbjednosti i zdravlju građevinskih radnika, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom.

Član 10.

Nacionalno zakonodavstvo mora da predvidi da u svim radnim sredinama, u mjeri u kojoj radnici vrše kontrolu nad materijalom i metodama rada, oni treba da imaju pravo i obavezu da doprinesu bezbjednosti na radu i da daju svoje mišljenje o usvojenim načinima rada koji mogu uticati na bezbjednost i zdravlje.

Član 11.

Nacionalno zakonodavstvo mora da predvidi obavezu radnika da:

a) što je više moguće sarađuju sa svojim poslodavcem na primjeni mjera propisanih u oblasti bezbjednosti i zdravlja;

b) razumno se staraju o sopstvenoj bezbjednosti i sopstvenom zdravlju, kao i bezbjednosti i zdravlju drugih lica koja mogu biti ugrožena njihovim djelovanjem ili propustima u radu;

c) koriste sredstva koja su im stavljena na raspolaganje i da ne zloupotrebljavaju ono što im je dato za njihovu sopstvenu zaštitu ili za zaštitu drugih lica;

d) neodložno ukažu neposredno nadređenom licu i ovlašćenom licu koje je zaduženo za bezbjednost, ukoliko postoji, na svaku situaciju koja, po njihovom mišljenju, može da predstavlja opasnost i sa kojom nisu u mogućnosti da se sami na odgovarajući način suoče;

e) poštuju mjere koje su propisane u oblasti bezbjednosti i zdravlja.

Član 12.

1. Nacionalno zakonodavstvo treba da predvidi pravo svakog radnika da se udalji od opasnosti kada ima opravdanih razloga da misli da postoji neposredna i ozbiljna opasnost po njegovu bezbjednost ili njegovo zdravlje i o tome treba odmah da obavijesti svog pretpostavljenog.

2. U prisustvu neposredne opasnosti po bezbjednost radnika, poslodavac treba da preduzme neodložne mjere kako bi zaustavio rad i, prema slučaju, da pristupi evakuaciji.

III. PREVENTIVNE I MJERE ZAŠTITE

Član 13.

BEZBJEDNOST U RADNOJ SREDINI

1. Sve odgovarajuće mjere predostrožnosti treba da budu donijete kako bi sve radne sredine bile bezbjedne i lišene opasnosti po bezbjednost i zdravlje radnika.

2. Moraju se ustanoviti, održavati i navesti, gde je to prikladno, bezbjedni načini da se stigne do radnih sredina i izađe iz njih.

3. Sve odgovarajuće mjere predostrožnosti treba da budu donijete kako bi se lica, koja se nalaze na gradilištu ili u njihovoj blizini, zaštitila od svih opasnosti koje se mogu desiti.

Član 14.

SKELE I LJESTVE

1. Kada posao ne može potpuno bezbjedno da se obavlja na zemlji ili sa zemlje ili od dijela zgrade ili nekog drugog stalnog objekta, treba da se postavi i održava odgovarajuća i bezbjedna skela ili treba da se nabavi svako drugo sredstvo koje odgovara istim zahtjevima.

2. U odsustvu drugih bezbjednih prilaza previsoko uzdignutim radnim mjestima, treba da se nabave odgovarajuće i kvalitetne ljestve. One treba da budu prikladno podešene kako bi se predupredio svaki neočekivan pokret.

3. Sve skele i sve ljestve moraju da budu napravljene i korišćene u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

4. Skele treba da budu nadgledane od strane nadležnog lica, u slučajevima i vremenu koje propisuje nacionalno zakonodavstvo.

Član 15.

DIZALICE I POMOĆNA OPREMA ZA DIZANJE

1. Svaka dizalica i sva pomoćna oprema za dizanje uključujući i njene sastavne elemente, spojeve, ankerovanja i oslonce treba da budu:

a) dobro osmišljene i pravljene od kvalitetnih materijala i da budu dovoljno otporne za svrhu za koju se koriste;

b) pravilno smještene i korišćene;

c) održavane tako da mogu dobro da funkcionišu;

d) provjeravane i podvrgnute probama od strane nadležnog lica u vremenskim razmacima i u slučajevima koje propisuje nacionalno zakonodavstvo, a rezultati ovih provjera i proba će biti zabilježeni;

e) upotrebljavane od strane radnika koji su prošli kroz odgovarajuću stručnu obuku, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

2. Dizalica treba da se penje, spušta ili da prevozi lica samo ako je sagrađena, postavljena i korišćena u tu svrhu u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili ako nije takav slučaj, u hitnim situacijama i predupređivanju opasnosti od ozbiljnog povređivanja ili nesreće sa kobnim posledicama, kada dizalica može da se potpuno bezbjedno koristi u tu svrhu.

Član 16.

TRANSPORTNA OPREMA, SPRAVE ZA ZEMLJANE RADOVE I UTOVAR I ISTOVAR MATERIJALA

1. Sva vozila i sprave za zemljane radove i utovar i istovar materijala, treba da budu:

a) dobro osmišljeni i pravljene vodeći računa, u mjeri u kojoj je to moguće, o ergonomskim principima;

b) održavani tako da mogu dobro da funkcionišu;

c) ispravno korišćeni;

d) upotrebljavani od strane radnika koji su prošli kroz odgovarajuće stručno osposobljavanje, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

2. Na svim gradilištima na kojima se koriste vozila, kao i sprave za zemljane radove ili utovar i istovar materijala, treba da se:

- a) postave odgovarajući i bezbjedni prilazi za njih;
- b) organizuje i nadgleda kretanje tako da se garantuje njihovo bezbjedno korišćenje.

Član 17.

UREĐAJI, MAŠINE, OPREMA I RUČNI ALAT

1. Uređaji, mašine i oprema, uključujući i ručni alat koji se pokreće sa ili bez motora, treba da budu:

- a) dobro osmišljeni i pravljani vodeći računa, u mjeri u kojoj je to moguće, o ergonomskim principima;
- b) održavani tako da mogu dobro da funkcionišu;
- c) korišćeni isključivo za radove za koje su osmišljeni, osim ako je njihova upotreba u druge svrhe od onih za koje su prvobitno bili predviđeni podlegla kompletnoj procjeni nadležnog lica koje je zaključilo da je ova upotreba bezopasna;
- d) upotrebljavani od strane radnika koji su prošli kroz odgovarajuću stručnu obuku.

2. Odgovarajuća uputstva za bezbjednu upotrebu, u odgovarajućim slučajevima, treba da budu dostavljena od strane proizvođača ili poslodavaca i da budu sastavljena tako da ih korisnici razumiju.

3. Uređaji i aparati pod pritiskom moraju da budu provjereni i isprobani od strane nadležnog lica, u slučajevima i vremenskim razmacima koje propisuje nacionalno zakonodavstvo.

Član 18.

RADOVI NA VISINI, UKLJUČUJUĆI I RADOVE NA KROVU

1. Tamo gde je to potrebno da bi se izbjegla opasnost ili kada visina ili nagib objekta prelazi vrijednosti utvrđene nacionalnim zakonodavstvom, treba da se preduzmu preventivne mjere kako bi se spriječio pad radnika, alata ili drugih predmeta ili materijala.

2. Kada radnici treba da rade na, ili u blizini krova ili svake druge površine od nepostojanog materijala kroz koji može da se propadne, treba da se preduzmu preventivne mjere kako bi se spriječilo da, iz nepažnje, hodaju po površini od nepostojanog materijala ili kroz njega propadnu.

Član 19.

JAME, BUNARI, NASIPI, PODZEMNI RADOVI I TUNELI

U jami, bunaru, nasipu, radu pod zemljom ili tunelu, moraju se preduzeti odgovarajuće mjere predostrožnosti:

a) putem odgovarajućeg podupirača ili na neki drugi način kako bi se otklonile opasnosti kojima bi radnici mogli da budu izloženi u slučaju da se zemlja, stijene ili drugi materijali sruše ili odrone;

b) kako bi se otklonile opasnosti vezane za pad lica, materijala ili predmeta ili prodor vode u jamu, bunar, nasip, za vrijeme rada pod zemljom ili tunelu;

c) kako bi se obezbijedila dovoljna ventilacija na svim radnim mjestima tako da može da se diše i da se na nivoima koji nisu opasni ili štetni po zdravlje zadrže dim, gas, isparenja, prašina ili druge nečistoće, u granicama koje utvrđuje nacionalno zakonodavstvo;

d) kako bi se obezbijedilo radnicima da se sklone na sigurno mjesto u slučaju požara ili prodora vode ili materijala;

e) kako bi se izbjeglo da radnici budu izloženi mogućim opasnostima pod zemljom, kao posljedice, prije svega, kretanja tečnosti ili prisustva gasnih džepova i to putem preduzimanja odgovarajućih istraživanja kako bi se oni lokalizovali.

Član 20.

ZAGATI I KESONI

1. Svi zagati i kesoni treba da budu:

a) dobro sagrađeni, od odgovarajućih i čvrstih materijala i dovoljno otporni;

b) odgovarajuće opremljeni kako bi radnici mogli da se sklone u slučaju prodora vode ili materijala.

2. Izgradnja, postavljanje, mijenjanje ili demontiranje zagata ili kesona treba da se obavljaju samo pod neposrednim nadzorom nadležnog lica.

3. Svi zagati i svi kesoni treba da budu nadgledani od strane nadležnog lica u propisanim vremenskim razmacima.

Član 21.

RAD U USLOVIMA SABIJENOG VAZDUHA

1. Rad u uslovima sabijenog vazduha treba da se obavlja samo shodno odredbama sadržanim u nacionalnom zakonodavstvu.

2. Rad u uslovima sabijenog vazduha obavljaju samo radnici čija je fizička sposobnost za taj rad utvrđena ljekarskim pregledom i u prisustvu lica nadležnog da nadgleda odvijanje radova.

Član 22.

GRAĐEVINSKE KONSTRUKCIJE I OPLATE

1. Građevinske konstrukcije i elementi građevinske konstrukcije, oplata, privremeni držači i podupirači treba da se montiraju samo pod nadzorom nadležnog lica.
2. Odgovarajuće mjere predostrožnosti treba da budu preduzete kako bi se radnici zaštitili od opasnosti koje podrazumijevaju nepostojanost ili privremenu nestabilnost građevinskog objekta.
3. Oplate, privremeni držači i podupirači treba da budu osmišljeni, sagrađeni i održavani tako da mogu bez opasnosti da podnose sve terete koji mogu da im budu nametnuti.

Član 23.

RAD IZNAD VODENE POVRŠINE

Ako se rad obavlja iznad ili u neposrednoj blizini vodene površine, treba da se preduzmu odgovarajuće mjere:

- a) kako bi se spriječilo da radnici padnu u vodu;
- b) kako bi se pristupilo spašavanju radnika koji se nađu u opasnosti da se utope;
- c) kako bi se obezbijedila bezbjedna i dovoljna prevozna sredstva.

Član 24.

RADOVI NA RUŠENJU

Kada rušenje zgrade ili objekta može da predstavlja opasnost po radnike i ljude:

- a) mjere predostrožnosti, odgovarajuće metode i postupci, uključujući i čišćenje otpadaka ili ostataka, treba da budu preduzete u skladu s nacionalnim zakonodavstvom;
- b) radovi treba da budu planirani i započeti samo pod nadzorom ovlašćenog lica.

Član 25.

RASVJETA

Dovoljna rasvjeta i odgovarajuće osvjetljenje koje uključuje, u slučaju potrebe, pokretne izvore svjetlosti, treba da bude obezbijeđeno na svakom radnom mjestu, kao i na svakom drugom mjestu na gradilištu kroz koje postoji mogućnost da radnik mora da prođe.

Član 26.

ELEKTRIKA

1. Sva električna oprema i instalacije treba da budu pravljene, montirane i održavane od strane nadležnog lica i korišćene tako da ne izazivaju opasnost.
2. Prije nego što započnu građevinski radovi i za vrijeme njihovog trajanja treba da se preduzmu odgovarajuće mjere kako bi se provjerilo da li se kabl ili električni aparat pod pritiskom nalazi iznad ili

ispod gradilišta ili na njemu i spriječi svaka opasnost kojoj bi zbog njegovog prisustva mogli da budu izloženi radnici.

3. Postavljanje i održavanje kablova i električnih aparata na gradilištima treba da odgovaraju tehničkim standardima i propisima koji se primjenjuju na nacionalnom nivou.

Član 27.

EKSPLOZIVI

Eksplozivi treba da budu uskladišteni, transportovani, rukovani ili korišćeni samo:

- a) pod uslovima koje propisuje nacionalno zakonodavstvo;
- b) od strane nadležnog lica koje treba da preduzme sve neophodne mjere kako bi se spriječilo da radnici ili druga lica budu izloženi opasnosti od povređivanja.

Član 28.

OPASNOSTI PO ZDRAVLJE

1. Kada radnik može da bude izložen hemijskoj, fizičkoj ili biološkoj opasnosti u mjeri da je njegovo zdravlje ugroženo, moraju se preduzeti preventivne mjere kako bi se spriječilo izlaganje takvoj opasnosti.

2. Da bi se spriječilo izlaganje opasnosti iz gore navedenog stava 1:

- a) opasne supstance treba da budu zamijenjene bezopasnim ili manje opasnim supstancama uvijek kada je to moguće; ili
- b) tehničke mjere treba da budu primijenjene na mašini, uređaju, opremi ili postupku; ili
- c) ako nije moguće pridržavati se odredaba iz gore navedenih tačaka a) ili b), treba da se preduzmu druge efikasne mjere, kao što je korišćenje individualne zaštitne opreme i zaštitne odjeće.

3. Ako radnici treba da uđu u prostor čiji vazduh može da sadrži otrovnu ili štetnu supstancu ili u kojem nema dovoljno kiseonika ili je lako zapaljiv, moraju se preduzeti odgovarajuće mjere kako bi se spriječila svaka opasnost.

4. Otpad ne treba da bude uništavan na gradilištu ili da sa njega bude uklanjan na način koji može biti štetan po zdravlje.

Član 29.

MJERE PREDOSTROŽNOSTI PROTIV POŽARA

1. Poslodavac treba da preduzme sve odgovarajuće mjere kako bi se:

- a) izbjegla opasnost od požara;

b) brzo i efikasno suzbio svaki požar;

c) obezbijedila brza i bezbjedna evakuacija ljudi.

2. Moraju se obezbijediti dovoljna i odgovarajuća sredstva za skladištenje tečnosti, čvrstih tijela i zapaljivih gasova.

Član 30.

OPREMA ZA INDIVIDUALNU ZAŠTITU I ZAŠTITNA ODJEĆA

1. Tamo gdje nije moguće da se u dovoljnoj mjeri, drugim sredstvima, radnici zaštite od nesreća ili ugrožavanja zdravlja, uključujući i izloženost nepovoljnim uslovima, poslodavci moraju besplatno da obezbijede individualnu zaštitnu opremu i odgovarajuću zaštitnu odjeću, vodeći računa o prirodi posla i opasnostima, na način kako je to propisano nacionalnim zakonodavstvom.

2. Poslodavac treba da obezbijedi radnicima odgovarajuća uputstva vezana za korišćenje individualne zaštitne opreme i da se uvjeri da je oni pravilno koriste.

3. Zaštitna oprema i zaštitna odjeća treba da odgovaraju standardima koje je utvrdio nadležni organ vodeći računa, što je moguće više, o ergonomskim principima.

4. Radnici su u obavezi da ispravno koriste individualnu zaštitnu opremu i zaštitnu odjeću koja im je stavljena na raspolaganje i da vode računa o njoj.

Član 31.

PRVA POMOĆ

Poslodavac je u obavezi da se uvjeri da je prva pomoć, uključujući i osoblje koje je stručno obučeno u ove svrhe, dostupno u svakom trenutku. Treba da budu preduzete mjere kako bi se obezbijedila evakuacija, radi ljekarske njege, ugroženih i radnika koji su se iznenada razboljeli.

Član 32.

UDOBNOST

1. Treba da ima dovoljno vode za piće na licu mjesta ili u blizini građevinskog gradilišta.

2. Prema broju radnika i trajanju radova, treba da postoje na licu mjesta ili u blizini gradilišta sljedeće prostorije:

a) toaleti i kupatila;

b) prostorije u kojima radnici mogu da se presvuku, osuše i odlože svoju odjeću;

c) prostorije u kojima radnici mogu da uzimaju svoje obroke i da se sklone u slučaju prekida rada zbog nevremena.

3. Radnicima, muškarcima i ženama, treba da budu obezbijeđeni odvojeni toaleti i kupatila.

Član 33.

INFORMISANJE I STRUČNA OBUKA

Radnici moraju da budu u dovoljnoj i odgovarajućoj mjeri:

- a) informisani o mogućim opasnostima od nesreća ili ugrožavanju zdravlja kojima mogu da budu izloženi u svojoj radnoj sredini;
- b) obaviješteni o sredstvima koja su im stavljena na raspolaganje kako bi spriječili ili savladali ove opasnosti i od njih se zaštitili, i da za to budu stručno obučeni.

Član 34.

PRIJAVLJIVANJE NESREĆA I BOLESTI

Nacionalno zakonodavstvo treba da predvidi da se, u propisanom roku, nadležnom organu prijave nesreće i profesionalna oboljenja.

IV. PRIMJENA

Član 35.

Svaka članica treba da:

- a) preduzme sve neophodne mjere, prije svega odgovarajuće sankcije i kaznene mjere, kako bi se obezbijedila stvarna primjena odredaba ove Konvencije;
- b) ustanovi odgovarajuće inspekcijske službe za nadgledanje primjene mjera koje treba da se preduzmu u skladu s odredbama ove Konvencije i da opremi ove službe sredstvima neophodnim za izvršavanje njihovog zadatka ili da se uvjeri da je odgovarajuća kontrola izvršena.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36.

Ovom Konvencijom revidira se Konvencija o propisima o bezbjednosti (visokogradnja), 1937.

Član 37.

Formalne ratifikacije ove Konvencije biće dostavljene generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada koji će ih registrovati.

Član 38.

1. Ovom Konvencijom biće vezane samo članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao generalni direktor.

2. Ona će stupiti na snagu dvanaest mjeseci pošto generalni direktor bude registrovao ratifikacije dvije članice.

3. Nakon toga, ova Konvencija će stupiti na snagu, za svaku članicu, dvanaest meseci od dana registrovanja njene ratifikacije.

Član 39.

1. Svaka članica koja je ratifikovala ovu Konvenciju može da je otkáže po isteku vremenskog perioda od deset godina od dana prvobitnog stupanja na snagu Konvencije putem akta dostavljenog generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada koji je registrovao. Otkazivanje će stupiti na snagu godinu dana poslije njegove registracije.

2. Svaka članica koja je ratifikovala ovu Konvenciju i koja, godinu dana od isteka perioda od deset godina navedenog u prethodnom stavu, ne iskoristi mogućnost otkazivanja koja je predviđena ovim članom biće vezana za novi period od deset godina, a zatim će moći da otkáže ovu Konvenciju poslije isteka svakog perioda od deset godina, pod uslovima koje predviđa ovaj član.

Član 40.

1. Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada obavijestiće svaku članicu Međunarodne organizacije rada o registraciji svih ratifikacija i otkazivanja koja mu budu dostavile članice Organizacije.

2. Obavještavajući članice Organizacije o registraciji druge ratifikacije koja mu bude dostavljena, generalni direktor skrenuće pažnju članicama Organizacije na datum stupanja na snagu ove Konvencije.

Član 41.

Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada dostaviće generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, radi registracije, a u skladu s [članom 102](#) Povelje Ujedinjenih nacija, sva obavještenja u pogledu svih ratifikacija i svih akata o otkazivanju koje bude registrovao u skladu s prethodnim članovima.

Član 42.

Uvijek kada to bude smatrao neophodnim, Upravljački odbor Međunarodne kancelarije rada podnijeće Opštoj konferenciji izvještaj o primjeni ove Konvencije i razmotriće potrebu unošenja u dnevni red Konferencije pitanja njene potpune ili djelimične revizije.

Član 43.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu Konvenciju kojom se u potpunosti ili djelimično revidira ova Konvencija i ukoliko nova Konvencija ne nalaže drugačije:

- a) ratifikacija od strane jednog člana Konvencije o reviziji sadašnje s punim pravom bi imala za posljedicu, bez obzira na gore navedeni [član 39](#), neodložno otkazivanje

ove Konvencije, pod uslovom da je nova Konvencija, kojom se revidira sadašnja, stupila na snagu;

b) od dana stupanja na snagu nove Konvencije kojom se revidira sadašnja, ova Konvencija bi prestala da bude otvorena za ratifikaciju članica.

2. Ova Konvencija bi u svakom slučaju ostala na snazi po svom obliku i sadržini za članice koje je budu ratifikovale, a ne budu ratifikovale Konvenciju kojom se ona revidira.

Član 44.

Francuska i engleska verzija teksta ove Konvencije su podjednako važeće.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori".

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju sadržan je u članu 82 stav 1 tačka 17 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da Skupština potvrđuje međunarodne ugovore.

II. OCJENA STANJA MEĐUNARODNIH ODNOSA I CILJ DONOŠENJA ZAKONA

Crna Gora pridaje veliki značaj na uspostavljanju visokog nivoa zaštite i zdravlja na radu, zaštite ljudskih života i neophodna je primjena međunarodno prihvaćenih tehničkih normi.

Crna Gora je 14. juna 2006. godine, kao 179 država postala punopravna članica Međunarodne organizacije rada, prethodno postavši član Ujedinjenih nacija 28. juna 2006. godine. Tim činom je prihvatila prava i obaveze koje proizilaze iz njenog članstva. Imajući u vidu dosadašnju praksu i iskustva stečena iz prethodnog članstva u MOR-u, kao i činjenicu da je Crna Gora izvršavala u potpunosti obaveze preuzete članstvom u ovoj međunarodnoj organizaciji i time pokazala da posjeduje kapacitete da preuzme sva prava i obaveze kao njena punopravna članica, tokom 2007.

godine, putem sukcesije pristupila je preuzimanju 68 Konvencija, čiji potpisnik je bila Državna zajednica Srbije i Crne Gore.

Osnovni razlozi za usvajanje Konvencije o bezbjednosti i zdravlju u građevinarstvu broj 167 su: stvaranje pravnog osnova i potrebe za usaglašavanjem nacionalnog zakonodavstva sa propisima MOR-a, ispunjavanje uslova u pogledu kvaliteta i konkurentnosti za tržišno poslovanje i istupanje na međunarodnom tržištu rada i očekivanje da će se obezbijediti efikasnija zaštita i zdravlje na radu zaposlenih.

Imajući u vidu odgovarajuće međunarodne Konvencije i preporuke, posebno Konvenciju i Preporuku o propisima o bezbjednosti (visokogradnja), 1937; Preporuku o saradnji na spriječavanju nesreća (visokogradnja), 1937; Konvenciju i Preporuku o zaštiti od radijacija, 1960; Konvenciju i Preporuku o zaštiti mašina, 1963; Konvenciju i Preporuku o maksimalnoj težini, 1967; Konvenciju i Preporuku o raku koji nastaje kao posljedica uslova rada u nekim zanimanjima, 1974; Konvenciju i Preporuku o radnoj sredini (zagađenje vazduha, buka i vibracije), 1977; Konvenciju i Preporuku o bezbjednosti i zdravlju radnika, 1981; Konvenciju i Preporuku o službama medicine rada, 1985; Konvenciju i Preporuku o azbestu, 1986 i spisak profesionalnih oboljenja onakav kakav je revidiran 1980. godine i priložen Konvenciji o davanjima u slučajevima nesreća na radu i profesionalnih oboljenja, 1964. godine i nakon odluke da se usvoje razni predlozi vezani za bezbjednost i zdravlje u građevinarstvu, usvaja se na dan 20. jun 1988. godine Konvencija koja će se zvati Konvencija o bezbjednosti i zdravlju u građevinarstvu broj 167, 1988.

Konvencija se primjenjuje na sve aktivnosti u građevinarstvu, to jest na visokogradnju, niskogradnju, montažu i demontažu, uključujući i svaki postupak, radnju ili transport na gradilištu, od pripreme terena do okončanja projekta.

Članica koja ratifikuje Konvenciju može, nakon konsultacije sa reprezentativnim udruženjem poslodavaca i zaposlenih, tamo gdje ona postoje, da isključi iz primjene Konvencije ili iz nekih njenih odredbi određene grane privredne djelatnosti ili određene poslove u pogledu kojih se javljaju posebni problemi od izvjesnog značaja, pod uslovom da u njima bude osigurana bezbjedna i zdrava radna sredina.

Shodno ovoj Konvenciji, svaki zaposleni ima pravo na zdravo i sigurno radno mjesto koje udovoljava standardima sigurnosti, na dostojne radne uslove u građevinarstvu, na zdravstvenu zaštitu, mjere za poboljšanje radnih uslova i druge oblike socijalne zaštite. Konvencija se primjenjuje i na samozaposlene koje bi kao takve moglo da odredi nacionalno zakonodavstvo.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU MEĐUNARODNIM UGOVOROM

Donošenjem ove Konvencije postignuto je i osavremenjivanje čitavog niza odredaba sadržanih u instrumentima usvojenim početkom ili sredinom prošlog vijeka, a koje nijesu u skladu sa savremenim razvojem tehnologija, kao i životnim i radnim uslovima na gradilištima.

Konvencija se sastoji od V poglavlja, 44 člana kojima se utvrđuju osnovna načela, prava i obaveze, stupanje na snagu i druge završne odredbe.

Poglavlje I *Polje primjene i definicije*: Konvencija se primjenjuje na sve aktivnosti u građevinarstvu kao i na samozaposlene, koje bi kao takvo moglo da odredi nacionalno zakonodavstvo. U cilju Konvencije izraz “građevinarstvo” pokriva visokogradnju, niskogradnju, montažu i demontažu zgrada i montažnih objekata; izraz “gradilište” označava svako gradilište na kom se odvija bilo koji od radova ili poslova opisanih u izrazu građevinarstvo; izraz “radna sredina” označava sva mjesta na kojima radnici treba da se okupe ili na koja treba da odu zbog svog posla i koja su stavljena pod kontrolu poslodavca; izraz “radnik” označava svako lice zaposleno u građevinarstvu; izraz “poslodavac” označava svako fizičko ili pravno lice koje zapošljava jednog ili više radnika na gradilištu; izraz “nadležno lice” označava lice koje posjeduje dovoljne kvalifikacije kao što su odgovarajuće stručno obrazovanje, iskustvo i sposobnost da bezbjedno izvršava utvrđene zadatke; izraz “skela” označava svaku privremenu građevinsku konstrukciju, nepokretnu, viseću ili pokretnu, kao i armaturu koja je drži i služi kao postolje radnicima i materijalima; izraz “dizalica” označava svaki nepokretan ili pokretan uređaj koji služi da podiže ili spušta ljude ili terete; izraz “pomoćna oprema za dizanje” označava svaki uređaj pomoću kojeg se teret može učvrstiti za dizalicu.

Poglavlje II *Opšte odredbe*: Zainteresovane reprezentativne organizacije poslodavaca i zaposlenih treba da budu konsultovane po pitanju mjera koje treba da se preduzmu kako bi stupile na snagu odredbe ove Konvencije; svaka članica treba po svim propisima da vodi računa o standardima koje su u ovoj oblasti usvojile međunarodne organizacije priznate u oblasti standardizacije. Opštim odredbama biće donijete mjere kako bi se obezbijedila saradnja između poslodavaca i zaposlenih radi osiguranja bezbjednih i zdravijih uslova rada na gradilištima, obaveze koje treba da se poštuju u slučaju kada dva ili više poslodavaca istovremeno započinju radove na gradilištu. U opštim odredbama nacionalno zakonodavstvo mora da predvidi da u svim radnim sredinama, u mjeri u kojoj radnici vrše kontrolu nad materijalom i metodama rada, oni treba da imaju pravo i obavezu da doprinose bezbjednosti na radu i daju svoje mišljenje o usvojenim načinima rada koji mogu uticati na bezbjednost i zdravlje.

Poglavlje III Preventivne i mjere zaštite: Sve odgovarajuće mjere predostrožnosti koje treba da budu donijete kako bi sve radne sredine bile bezbjedne i lišene opasnosti za zaštitu i zdravlje zaposlenih. Bezbjednost u radnoj sredini; skele i ljestve; dizalice i pomoćna oprema za dizanje; transportna oprema, sprave za zemljane radove i utovar i istovar materijala; uređaji, mašine, oprema i ručni alat; radovi na visini, uključujući i radove na krovu; jame, bunari, nasipi, podzemni radovi i tuneli; zagati i kesoni; rad u uslovima sabijenog vazduha; građevinske konstrukcije i oplata; rad iznad vodene površine; radovi na bušenju; rasvjeta; električna; eksplozivni; opasnost po zdravlje; mjere predostrožnosti protiv požara; oprema za individualnu zaštitu i zaštitna odjela; prva pomoć; udobnost; informisanje i stručna obuka; prijavljivanje nesreća i bolesti.

Poglavlje IV Primjena: Svaka članica treba da: preduzme sve neophodne mjere, prije svega odgovarajuće sankcije i kaznene mjere, kako bi se obezbijedila stvarna primjena odredaba ove Konvencije, ustanovi odgovarajuće inspekcijske službe za nadgledanje primjene mjera koje treba da se preduzmu u skladu sa odredbama ove Konvencije i opremi ove službe, sredstvima neophodnim za izvršavanje njihovog zadatka ili da se uvjeri da je odgovarajuća kontrola izvršena.

Poglavlje V Završne odredbe: Ovom Konvencijom revidira se Konvencija o propisima o bezbjednosti (visokogradnja), 1937. Formalne ratifikacije ove Konvencije biće dostavljene generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada koji će ih registrovati.

Ova Konvencija obavezujuća je za one članice MOR- a čije su ratifikacije registrovane kod generalnog direktora Međunarodne kancelarije rada. Ona stupa na snagu dvanaest mjeseci od datuma kada je ratifikacija dvije članice registrovana kod generalnog direktora. Članica koja je ratifikovala ovu Konvenciju može da je se odrekne nakon isteka perioda od deset godina od datuma njenog prvog stupanja na snagu, aktom prosljeđenim generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada na registraciju. Članica koja nije u periodu od godinu dana nakon isteka perioda od deset godina ostvarila pravo na odricanje, biće obavezana za naredni period od deset godina.

Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada obavezan je da obavijesti sve članice MOR-a o registraciji svih ratifikacija i odricanja koje su dostavile članice Organizacije; da skrene pažnju članicama Organizacije na datum kada će Konvencija stupiti na snagu; da saopšti generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija na registrovanje u skladu sa članom 102 Povelje Ujedinjenih nacija sve pojedinosti svih ratifikacija i odricanja koja su registrovana.

IV. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti finansijska sredstva u budžetu Crne Gore.

V. POTREBA USAGLAŠAVANJA PROPISA

Crna Gora pridaje veliki značaj na uspostavljanju visokog nivoa zaštite i zdravlja na radu, zaštite ljudskih života i neophodna je primjena međunarodno prihvaćenih tehničkih normi.

Konvencijom se ujednačavaju standardi koji se odnose na područje zaštite i zdravlja zaposlenih u oblasti građevinarstva, čime se zaposlenima u ovoj oblasti omogućava pravo na bezbjedno i zdravo radno mjesto.

VI. RAZLOZI HITNOSTI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnog ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana, kao i činjenicu da se u ovoj fazi ne mogu vršiti izmjene i dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se donošenje Zakona po skraćenom postupku.

Osnov za donošenje Predloga zakona o potvrđivanju Konvencije o bezbjednosti i zdravlju u građevinarstvu broj 167, po skraćenom postupku nalazi se u članu 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore kojim se po skraćenom postupku donose zakoni koje je neophodno usaglasiti sa evropskim pravom i međunarodnim ugovorima i Konvencijama.

Građevinarstvo je jedna od najrizičnijih djelatnosti u pogledu mogućnosti povređivanja i ugrožavanja zdravlja zaposlenih. Porast broja incidenata na gradilištima i njihova težina zahtijevaju dodatno potenciranje izrade plana i programa zaštite i zdravlja na radu. Unapređenje kvaliteta zaštite i zdravlja na radu postaje jedan od primarnih aspekata poslovanja. Razvoj kvaliteta doprinosi efikasnijem korišćenju proizvoda i usluga, ali i radu zaposlenih u bezbjednijim i humanijim uslovima u kojima se upravlja rizikom. Analiza posljedica nepoželjnih i nesrećnih događaja u radnoj sredini, pokazala je da se ovakav program primjenjuje tek po nastanku neželjenih događaja. Najveći broj propusta nastaje u pojedinim fazama izgradnje objekata: istraživanju, razvoju, projektovanju, gradnji, kao i u fazi korišćenja i održavanja.

Specifičnost zaštite i zdravlja na radu na gradilištima leži u činjenici da radove izvodi više izvođača, uz prisustvo velikog broja zaposlenih različitih profila i stručnosti. Sama složenost organizacije rada na gradilištu dodatno povećava rizik od povređivanja.

U skladu sa postojećom zakonskom regulativom, sprovođenju zaštite i zdravlja na radu u građevinarstvu treba pristupiti sa puno ozbiljnosti i sistematičnosti, uz jasno definisanje odgovornosti subjekata u ovoj djelatnosti.

Imajući u vidu, navedenu specifičnost zaštite i zdravlja na radu u ovoj oblasti, Sindikat građevinarstva i industrije građevinskog materijala Crne Gore, koji je član Međunarodne federacije građevinarstva i drveta (BWI), podnio je inicijativu za ratifikaciju navedene Konvencije.

U vezi sa donošenjem ovog zakona posebno treba imati u vidu najznačajniji infrastrukturni projekat za Crnu Goru - izgradnja autoputa Bar – Boljare kojim će se poboljšati interna i eksterna saobraćajna povezanost, te da su više od 50 % trase mostovi i tuneli, kao i druge veoma značajne infrastrukturne projekte (Portonovi, Porto Montenegro, Luštica Bay Resort, Plavi Horizonti, Hotel Kraljičina Plaža - Sveti Stefan, Mamula Ostrvo Hotel&Spa), a da strateški investitori da bi došli, investirali i gradili u Crnoj Gori zahtijevaju evropske standarde.